

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Quartus per adiuncta. Capvt XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

λεπτόντι καὶ ἑμμελές, καὶ ἐπιβάλλειν τοὺς
δακτύλους ἐναφῶδες ὑπὸ ποικίτῃ ἀρσεί: καὶ θέ-
σαι, καὶ βαίνειν οὐ ρυθμῶ καὶ σύμφωνα εἶναι τὰ
μέλη πρὸς τὸν χορὸν, καὶ τὴν ἀρμονίαν ἐκάστη
διαφορᾶσθαι τὸ ἴδιον, γὰρ φρουγίς τὸ ἐνδεόν,
καὶ λυδίου τὸ βακχικόν, τῆς δωρίου τὸ σεμα-
γόν, τῆς ἑωνικῆς τὸ γλαφυρόν ταῦτα
μὲν οὖν πάντα ἐκμετὰδρα πρῶτον. id est,
docuisti me iam exacte adaptare tibiam, atq;
in eius lingulam inspirare tenue quiddam ac
medulatum, tum commodo faciliq; conta-
ctu submittere digitos in crebra sublacione
ac demissione vocis, adhæc ad numerum in-
gredi, & vt modi congruant ad chorum,
præterea quod cuique harmoniæ generi pro-
prium est obseruari, Phrygiæ diuinum im-
perum, Lydiæ Bacchicum furorem, Doricæ
grauitatem ac modestiam, Ionicæ iucundita-
tē.

Secundus per antecedentia.

CAPVT X.

HVic admodum affinis est: quoties non
contenti semel exitum rei proponere, ex
quo reliqua quæ præcefferūt, per se queat in-
telligi, singulatim ea quoque cōmemoramus,
per quæ ad exitum peruentum est. Huius præ-
ceptionis hoc erit exemplum: Cicero Catili-
næ conatus oppressit: id ita locupletabis, Ca-
tilinæ nefarios conatus per iuuenes perditif-
simos, totius Romanæ ciuitatis exitum atq;
interneccionem molientes, M. Tullius Cicero
consul sua sagacitate statim odoratus est, sin-
gulari vigilantia peruestigauit, summa pru-
dentia deprehendit, miro in Rempub. studio
prodidit, incredibilem eloquentia conuicit, gra-
uissima autoritate repressit, armis extinxit,
magna felicitate sustulit.

Item aliud. Ex ea virgine filium sustulit.
Hæc ratione dilates licebit. Eam virginem,
quod esset singulari forma, miserè deperibat.
Deinde amoris impatiens, simplicem puellæ
animum promissis sollicitauit, muneribus
corrupt, blanditijs delinijt, officijs in mutuū
amorem pellexit, improbitate vicit, denique
consuetudinem cum ea habuit, ac de uirgine
uicit. Aliquanto post tempore vterus virginis
cepit tumescere, foru videlicet concepto.
Denum exactis nouem mensibus, parturijt
ac puerum peperit.

Item aliud exemplum. Urbem cepit: ita
poterit ampliari. Principio feciales rem re-
petitum missi, qui pacis etiam conditiones
offerrent. Quas cum oppidani non acciperet,
copias vndique comparat, ad mouet exercitū
vna cum machinis ad vrbis mœnia. Illi contra
è muris acriter hostem repollunt, tandem hic
superior in congressu, consensu mœnibus vr-
bem inuadit, ac rerum potitur.

Tertius per causas.

CAPVT XI.

AB hoc rursus non ita vehementer abhor-
ret, quoties rem non nudam exponimus,
sed alius etiam causas repetimus, à quibus
initijs sit profecta. Vcluti si cui non satis sit
dixisse, bellum intercessisse Gallis cum Nea-
politanis, verum etiam addat, quæ fuerint si-
multatis causa, quis instigator, quæ suscipiendi
belli occasio, quæ vincendi spes, quæ vtriusq;
fiducia. Hoc vt dilucidius, quam vt egeat præ-
ceptione, ita difficile sit exemplum nisi pluri-
mis verbis proponere. Quare super sedebimus,
& lectorem ad Salustium ac Liuium relega-
bimus.

Quartus per adiuncta.

CAPVT XII.

Non admodum ab his discrepat, quoties
non simpliciter proponimus negotium,
sed enumeramus etiam illa, quæ negotium
comitantur, vel consequuntur. Quod genus
sit. Bellum tibi acceptum feremus, hoc pacto
poteris ditare rem. Exhaustum in barbaros
milites ærauium, fractam laboribus iuuentu-
tem, proculcatas segetes, abacta pecora, incen-
sos passim vicos ac villas, desertos agros, euer-
sa mœnia, compilaras domos, direpta fana, tot
orbos senes, tot orphanos liberos, tot viduas
matronas, tot virgines indignè constupratas,
tot adolescentium licentia deprauatos mores,
tantum funerum, tantum luctus, tantum la-
chrymarum. Præterea extinxas artes, oppres-
sas leges, obliteratedam religionem, confusa di-
uina humanaque omnia, corruptam ciuitatis
disciplinā: vniuersum, inquam, hoc ma-
lorum agmen, quod ex bello nasci-
tur, tibi vni feremus acceptum,
siquidem belli fueris
author.

Dd 2

QVINT.